

Заокеанські враження пластуна

ДЕСЯТЬ ДНІВ У КРАЇНІ КЛЕНОВОГО ЛИСТКА

Пласт в Україні - організація, інтегрована у світову пластову спільноту. Адже це майже столітнє виховне об'єднання діє у дев'яти країнах. Звісно ж, якщо організація інтегрована, то і періодичні спільні зустрічі відбуваються. Одна з них - Збори КУПО.

Делегатів такого форуму небагато. Скажімо, цього разу 10-тисячний Пласт України репрезентували 13 осіб. Відрадно, що серед них і керівник Пласту в м. Самборі, голова обласної Пластової ради та очільник відомого куреня "Сіроманці" в Україні пластун-сеніор Юрій ЛЕСЬКІВ. Йому й адресувала декілька запитань.

- Юрію, що за пластун, який не мандрує?! Знаю, що цього року члени Вашої організації подорожували не лише Україною...

- Дійсно, цього року маленькі і юні члени нашого і сусіднього осередків брали участь не лише в обласних та всеукраїнських таборах. Юначка зі Самбора Марія Карабін побувала в таборі "Вирій" у Польщі (його учасники займалися відновленням могил у селах, залишених українцями внаслідок операції "Вісла"). Виховницю з Рудок Наталію Масяк запросили до провладу юнацького табору у США, а рудківчанин Іван Спринь був бунчужним міжкrajового табору у Німеччині.

- А яким вітром Вас занесло до Канади?

- Теж пластовим (посміхається). На початку листопада у Торонто відбувалися Збори Конференції українських пластових організацій (КУПО). Це - форум пластунів найвищого рівня, який відбувається кожних три роки і участь в ньому беруть представники країн, в яких діє наша організація. Окрім України, це - США, Канада, Австралія, Аргентина, Велика Британія, Німеччина, Польща, а також вперше цього року учасником Зборів КУПО був делегат з Естонії. А загалом з 5 по 8 листопада в Торонто спілкувалися близько ста членів Пласту.

- У заокеанські мандри Ви наважилися вирушити у час, коли в Україні оголосили карантин з приводу пандемії вірусу грипу А (H1N1)... Не було клопоту з перетином кордонів?

- У дорогу ми (делегатія від України) вирушили 1 листопада.

хотіли придбати термометри і пов'язки, але, незважаючи на об'їздки Прем'єра по телебаченню, зроблені день перед тим, нічого з цього не було навіть у київських аптеках...

Про цю небезпечну недугу майже забули, прилетівши до Франкфурта. У тамтешньому міжнародному аеропорту про пандемію грипу в Україні нагадав лише півхвилинний сюжет у німецьких новинах. А от в Торонто, коли нас зустріла голова Пласту Канади Ганна Шиптур, одразу ж розповіла про ситуацію в країні.

- І якою вона була, ця ситуація?

- Одну учасницю нашої делегації, яка прибула до Канади днем швидше, шпиталізували. Нам порадили лише дотримуватися загальних правил гігієни. На носінні масок не наполягали, вручили медикаменти для профілактики, підсилення імунітету, а також медичні страхівки. До речі, за 10 днів лише у торонтському метро зустріли літню жіночку у масці, яку вона одягла, напевне, з екологічних міркувань. У самій Канаді на 2 листопада, як дізналися, громадяни вистоювали у 5-годинних чергах для вакцинації. Але того ж дня ЗМІ різко звернули на це увагу. Тож урядові потрібен був лише день, щоби черги зникли. Більше того, 10 листопада, коли поверталися в Україну, нашим рейсом українська громада Канади передала вже другий 8-тонний гуманітарний вантаж з медикаментами для України. Його супроводив відомий пластун, професор Остап Гавалешка, який є Почесним консулом України в канадській провінції Манітоба.

- Цікаво, яким коштом пластова делегація мандрувала за океан?

- Як делегати Зборів КУПО, ми зробили певний особистий грошовий внесок, а також частину коштів оплачувала крайова пластова організація. Решта - гроші організаторів.

- Розкажіть детальніше про цей поважний форум.

- Збори КУПО вперше відбулися 55 років тому у невеликому містечку неподалік Торонто - Ніагара-Фоллс. Як вже зауважив, проходять вони кожних три роки. Попередні Збори у 2000, 2003 та 2006 рр. відбувалися у Києві, був їх делегатом. Цей, XVII форум, вирішили провести у Канаді, а наступний, у 100-ліття нашої організації, знову відбудеться на Батьківщині.

Завдання цього заходу - втримати єдність і єдність Пласту у світі, чітко координувати спільну

діяльність. Адже по різних краях і проблеми різні, однак є багато такого, що поєднує крайові організації. Отже, усі рішення та резолюції Зборів КУПО спрямовані на поширення та розвиток пластового руху у світі.

Крім того, під час цієї поважної зустрічі відбувається вручення найвищих пластових нагород та пластові іменування. Тому цього разу, по завершенні виборів, проголошено Начального Пластуна - головного репрезентанта нашої організації у світі. Цю посаду вже втретє обійняв науковець зі США Любомир Романків, відомий у світі своїми винаходами у комп'ютерній галузі, наприклад, процесів будови індуктивних і магнетопіричних мікроголовок для записування інформації, що уможливило "тверді диски" та особисті комп'ютери.

Професора Ореста СУБТЕЛЬНОГО (праворуч) з Юрієм ЛЕСЬКОВИМ поєднує "Історія Пласту".

Міжіншим, Начальний Пластун просив передати вітання міському голові Михайлові Коту та самбірській громаді, бо у червні минулого року вперше побував у нашому місті, оглянув його центральну частину і залишився дуже задоволеним від побаченого.

- Кажуть, у цій заокеанській країні на двох канадців - три українці...

- Це, звичайно, перебільшення, але доля правди у цьому є. Навіть першого дня у побуті зустрічали наших співвітчизників: у транспорті, на вулицях. І нічого дивного, бо у Торонто проживають 122 тисячі українців, загалом їх у Канаді - 1 млн.70 тис. Після України і Росії - це третя країна з такою кількістю наших краян. Українці - восьма за чисельністю етнічна група в цій країні.

Але враження від зустрічей на вулиці чи в транспорті - поверхові. Насправді, наші земляки в Канаді доволі чітко організовані. Наша діаспора, для повноцінного життя, має там усе: і церкви, і депутатів парламенту, і бізнесменів, і навіть талановитих музикантів... А ще - наукові інституції. Зокрема, в Торонто пластун-сеніор Володимир Луців показав нам інститут Святого Володимира, в якому навчаються і українці, і, як він сказав, чужинці. Також ми побували у відомому Українсько-Канадському дослідно-документальному центрі. Там науковці розповіли нашій делегації про теми, над якими працюють. А це: голодомори 20-30 рр., правда про дивізію "Галичина", збір матеріалу з історії української еміграції у Канаді тощо. Маю навіть одне доручення після цієї зустрічі. Представник УКДДЦ Іроїда Винницька (до слова, теж пластунка) подарувала нашому самбірському музею Л.Курбаса чудовий збірник матеріалів про цього митця, виданий у 1989 році щомісячною тоді "Смолоскопом".

Створили українці Канади й виховні організації, які дозволяють зберігати українське коріння на цьому континенті. Одна з них - Пласт. У Торонто ми побували у триповерховій Пластовій домівці,

збудованій тамтешньою громадою. Що цікаво, орендна плата для бізнесменів, які винаймають приміщення першого поверху, дозволяє утримувати цілий будинок. А в ньому привабили не лише просторі кімнати, написи, оголошення, стіннівки українською мовою (все, як у нас), бібліотека, але й певна несподіванка. У залі зустріли понад десяток 3-4-річних малюків з мамами, які, смачненько перекусивши, готувалися до цікавої забавки. Як нам сказали, це - "пташата", тобто діти, з якими працюють за пластовою методикою змалечку. Ось вам і відповідь на питання, чому любов до України і пошана до Пласту там - на усе життя.

- Переглядаючи заокеанські світлинки, помітила цікаве фото, на якому Ви - з відомим істориком, автором "Історії України", яку

впевнена, кожен має у домашній бібліотеці, професор Орестом Субтельним. Це, так би мовити, фото на згадку чи Вас щось більше поєднує?

- Професор Орест Субтельний, до слова, теж є давнім членом Пласту. На даний час він працює над "Історією Пласту", яка мала б з'явитися друком у 2012-му - році 100-ліття нашої організації. Науковець є редактором видання, а до творчої групи увійшли пластуни 9 країн світу. Мені, як учаснику цього процесу, доручили зібрати матеріал до розділу "Відновлення Пласту в Україні: 1989 - 2003". Власне, в часі Зборів КУПО відбувалася коротка робоча зустріч з цього приводу. Її результат - до кінця цього року увесь текстовий матеріал повинен бути зібраний. Далі - робота редактора над англійським та українським варіантами видання.

- А чи зустрічали в Торонто самбірчан?

- Знаєте, Самбір і справді популярне місто. Довідавшись, що на форумі є самбірчанин, до мене підійшла пластунка Марта Гнатів з Канади і сказала, що її родинне коріння зі Самбірщини. Вона, на жаль, ніколи не була на наших теренах, але мріє про це. До речі, похресником Марти Гнатів є онук Провідника ОУН Степана Бандери. Теж Степан і теж Бандера. Можливо, він буде у Самборі наступного року, тому, ймовірно, міг би взяти участь у відкритті у нашому місті пам'ятника відомому дідусеві.

Була ще одна зустріч, дотична до Самбора. Зіспілкувався з членами 1-го куреня пластунів-сеніорів ім.О.Тисовського, який діє у Канаді та США. Минає 10 років, як з ним співпрацює юнацький 61-й курінь Тисовського у Самборі. Нас поєднує не лише спільний патрон, тобто засновник Пласту д-р О.Тисовський, але й те, що, переїхавши до Канади, до цього куреня належав й отець Володимир Івашко - відомий опікун пластової молоді у нашому місті у 30-40 рр. минулого століття. Я попросив своїх пластових друзів з Канади покласти квіти на могилу о.Володимира у Саскатуні від пластунів Самбора. Між іншим, стосовно отця-мітрата В.Івашка довідався унікальну інформацію. Виявляється, саме він - засновник у 1948 році Пласту в Канаді. Це підтвердив свого часу курінний тисовців в Канаді пл. сен. Володимир Ярош, а також на Зборах КУПО це сказала автор розділу "Історія Пласту в Канаді" пл. сен. Оксана Закидальська. Доручення створити пластову організацію в Канаді отець Володимир отримав

Пластунки Анна МУЗАЛА (ліворуч) та Ліна ОСТАПЧУК теж підтримали традицію ветеранських маків. Посередині - ветеран Андрій КО-

в Ашафенбурзі (Німеччина) під час Пластового конгресу 26-29 березня 1948 року.

- Очевидно, крім пластових заходів, мали можливість оглянути місто, місця масових відвідин туристами?

- За тиждень декілька днів, які мали для екскурсій, багато не побачиш. Все ж децю оглянули. Це - одна з найвищих веж CN Tower, найдовша вулиця (теж у світі!) - Yonge street, довжина якої 1896 кілометрів, інші цікаві місця на зразок тамтешніх університету, історичного музею, музею хокейної слави. Мандрували й "Українським селом" - частиною Торонто, в якій можна зустріти і написи українською, і синьо-жовті прапори, і варениками поласувати. Звичайно, одного дня викроїли час, щоби побувати на найбільшому у світі водоспаді - Ніагарському. Це привабливе для туристів місце - за 90 хвилин їзди від Торонто. Враження й справді незабутні.

- Зрозуміло, 10 днів, щоб оглянути такий мегаполіс, як Торонто, дуже мало. Які звичайні традиції помітили у них?

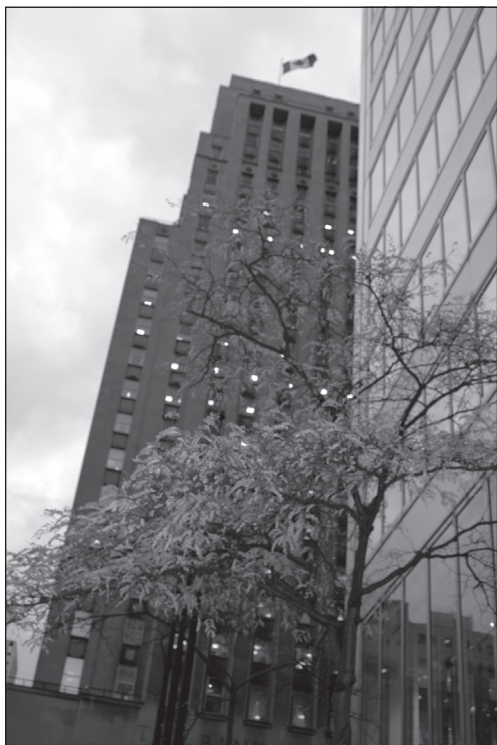
- Одну з дуже гарних і потрібних, на мою думку, традицій мали можливість спостерігати і взяти в ній участь. З 1 по 11 листопада по всій Канаді вшановують ветеранів воєн та полеглих. У метро, в магазинах та інших людних місцях - сивочолі люди з орденами. Вони прикріплюють вам на одяг значок із зображенням маку (це - у пам'ять про десятки тисяч загиблих канадських солдат на маковому полі у Франції, які визволяли Європу від фашизму). Кожен, хто отримує цю символічну відзначку з маком, робить грошовий даток для ветеранських організацій. Подумалося, добре було б і в Україні започаткувати таку традицію. Може, хоч вона примирила б усіх українців, які воювали чи загинули у лавах того чи іншого військового формування.

- У гості прийнято вирушати з гостинцями. За океан веземо щось на кшталт вишиваних рушників, герданів, інших автентичних українських сувенірів. А з чим ідуть до нас?

- У Торонто зазвичай як невеличкі презенти купують сувенірну продукцію чи одяг із зображенням кленового листка, бо цю країну так і називають, а також із відбитком відомої вежі чи водоспаду. Однак саме там є одна "фішка", яку не зустрінете у жодній країні світу. Це - кленовий сироп (maple syrup), який виготовляють з листя цього дерева і тільки в Канаді. Його продають ледь не на кожному кроці і в спеціальних пляшечках у формі кленового листка. Туристи залюбки купують цей смачний сувенір, аби частинку Канади привезти на свою батьківщину. Хоча, для себе на згадку я привіз справжній кленовий сирок.

- Дякую за цікаву бесіду. До розмови - після наступної мандрівки!

Спілкувалася
Оксана СТОРОЖ.

І в Торонто опадає кленове листя...

Троє львів'ян з нашої групи розповідали, що напередодні у центрі Львова спостерігали гнітючу картину: захмарене небо, і у час, коли зазвичай людино, - поспіхом рухаються поодинокі перехожі. Дехто у масках. Що сказати, масованний потік тематичної інформації зробив своє. Між іншим, про нас, делегатів від Львівщини, подбали дружини, які власноруч пошили марлеві пов'язки (аби не було клопоту в експресі "Львів-Київ"). Та його й не було. Бо, окрім провідника і нас, у навіпвпорозньому вагоні, що під супровід покашлювання пасажирів прибув до Києва, ніхто більше масок не мав. У столиці